

ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ

„КОНКУРСИ ЗА ПРОЕКТИ ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ“

Съдържание

1. Цели на конкурсите.....	2
1.1. Програми за международно сътрудничество, обхванати от настоящата процедура.....	2
1.2. Научни области.....	2
1.3. Индикатори.....	2
1.4. Приложими дефиниции за целите на процедурата.....	2
2. Финансови условия.....	5
2.1. Общ бюджет на конкурса.....	5
3. Условия за допустимост.....	5
3.1. Допустими кандидати.....	5
3.1.1. Предварително условие за допустимост на проекта.....	5
3.1.2. Критерии за допустимост на кандидатите.....	6
3.1.3. Критерии за недопустимост на кандидатите.....	7
3.2. Екип по проекта.....	9
3.2.1. Изисквания към участниците в екипа по проекта.....	9
3.3. Критерии за недопустимост на проектните предложения.....	9
3.4. Категории разходи, допустими за финансиране.....	10
3.5. Условия за допустимост на разходите.....	10
3.5.1. Общи условия за допустимост на разходите.....	10
3.5.2. Специфични допустими разходи.....	10
3.5.3. Недопустими разходи.....	11
3.6. Приложим режим на държавни помощи.....	11
3.7. Срок за изпълнение на проекта.....	11
4. Общи правила за изпълнение на проектите и контрол върху разходването на средствата.....	11
4.1. Отчитане на проекта.....	11
4.2. Техническо изпълнение на проектите.....	11
4.3. Финансово изпълнение на проектите и плащане.....	13
4.4. Окончателен размер на финансирането.....	13
4.5. Промени в договора и бюджета.....	14
4.6. Наблюдение на изпълнението на проектите.....	14
5. Указания за начина на кандидатстване и срок за подаване на документите.....	14
5.1. Подаване на проектните предложения.....	14
5.2. Документи за кандидатстване.....	15
6. Методика за оценка и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти.....	16
6.1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост.....	16
6.2. Етап 2: Научна оценка.....	17

Наименование на конкурсите: ПРОЕКТИ ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ

1. Цели на конкурсите

Целта на настоящата процедура е подкрепа на фундаментални научни изследвания, свързани с международно научно-техническо сътрудничество за осъществяване на преки контакти между учени и научни колективи от университети и научни институции на България и партньорските държави, включени в съответната международна програма.

Финансирането по настоящата процедура е единствено в подкрепа на осъществяване на нестопанска научна дейност за международно научно-техническо сътрудничество с оглед придобиване на нови знания, насърчаване на научния обмен между държавите и мобилността на учените, както и да се подпомага развитието на тесни връзки и сътрудничество между научни организации от Република България и партньорски държава. Допустимите кандидати - научни организации от Република България, са определени в Годишната оперативна програма на Фонда и в настоящия документ. Конкретните условия, допустимите дейности, областите на сътрудничество, срокове за кандидатстване и финансиране, както и други специфични условия за всеки конкурс са регламентирани в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма.

1.1. Програми за международно сътрудничество, обхванати от настоящата процедура

Процедурата обхваща програмите ЕРА-NET и други международни програми, в които Фондът участва. В процедурата не се включват конкурси по програми за двустранно сътрудничество.

1.2. Научни области

Научните области, в които ще бъдат финансирани проектите са определени в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма.

1.3. Индикатори

Индикаторите за резултат по настоящата процедура са:

- Брой научни публикации, в резултат от изпълнението на проекта, от тях:
 - реферирани и индексирани в световни вторични литературни източници;
 - публикувани в издания с импакт фактор, IF (Web of Science) и импакт ранг SJR (SCOPUS);
- Брой монографии;
- Брой учени, участвали в международни научни изследвания;
- Участие с научни съобщения в конференции и научни събития;
- Развити сътрудничества и научни мрежи;
- Мерки за спазване на принципа на отворена наука по чл. 5 от ЗННИИ.

1.4. Приложими дефиниции за целите на процедурата

Приложими към настоящата процедура са определенията за научноизследователска и развойна дейност и иновации, съдържащи се в чл. 16 на Рамката

за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации¹ и в параграф 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите, обнародван в ДВ, бр. 39 от 01.05.2024 год. В допълнение на тях за нуждите на настоящата процедура са използвани следните термини:

„Администратор“ на конкурса е Фонд „Научни изследвания“.

„Кандидат“ е организация, която разработва и подава проектно предложение с цел бъдещо изпълнение в случай на одобрение.

„Бенефициент“ е субект, който е страна по административен договор за финансиране на одобрен проект, получава финансирането и отговаря за изпълнението на дейностите в проекта.

„Научна организация“ е:

а) организация по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето образование;

б) друго юридическо лице, за което едновременно са налице следните условия:

аа) осъществява научноизследователска дейност, за която е отчело повече от половината си разходи през всяка една от последните три години;

бб) има научни публикации в индексирани и реферирани научни издания;

вв) назначени са на трудово правоотношение за извършване на научни изследвания най-малко 7 лица, които са придобили образователна и научна степен "доктор".

„Проектно предложение“ е предложение за осъществяване на научни изследвания чрез изпълнението на определен проект с финансиране от Фонда, отговарящо на изискванията на чл. 41 от Правилника на Фонд „Научни изследвания“², включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни формуляри и документи, изисквани съгласно настоящата процедура.

„Проект“ е съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определени цели, необходими ресурси (разходи) и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено измерими резултати.

„Административен договор за финансиране“ е договор, сключен между Фонд „Научни изследвания“ и бенефициент, за предоставяне на финансиране за изпълнение на одобрен проект. Копие от договора се предоставя на всяка от партньорските организации и на всеки ръководител на научен колектив от съответната организация, определен в Споразумението за обединение, ако е приложимо.

„Обединение на кандидати“ е група юридически лица, които са сключили Споразумение за партньорство за предварително разпределение на участието на учени, работещи за тях, на трудов договор в дейностите по проектното предложение, както и за процентното разпределение на финансирането между тях. Обединението включва базова организация, която е упълномощена да администрира управлението на проекта, и партньорски организации. Участниците в обединението са равно отговорни за изпълнението на проектното предложение. Споразумението за партньорство се подписва от ръководителите на организациите партньори и ръководителя на научния колектив. Подписаното споразумение се представя като приложение към проектното предложение на български език с работен превод на английски език.

¹ Съобщение на Комисията - Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (2022/С 414/01)

² Обнародван в ДВ бр. 46 от 06 юни 2025 г.

„Базова организация“ е юридическо лице, институция, в която на трудов договор работи ръководителят на научния колектив на даден проект и която предоставя административно и финансово обслужване на дейностите по проекта.

„Отчет по проект/етап от проект“ включва писмен отчет на дейностите по проекта или етапа от проект и финансов отчет за направените допустими разходи съгласно бюджета на проекта или етапа от проект.

„Оценител“ е експерт в научната област на проектното предложение, чиято дейност е независима от дейността по проектното предложение и отговаря на условията за оценител, посочени в Правилника на Фонда.

„Учен“ е лице, което заема академична длъжност или е придобило образователна и научна степен "доктор" и извършва научноизследователска дейност, или по силата на закон е ангажирано с научноизследователска дейност.

„Млад учен“ е лице, което извършва научноизследователска и образователна дейност във висше училище или научна организация след придобиване на първа образователно-квалификационна степен "магистър", но не повече от 10 години след придобиването и. В този период не се включва времето, през което лицето ползва отпуск поради бременност и раждане, отглеждане на дете или поради временна неработоспособност, продължила повече от 6 месеца без прекъсване, и е в обективна невъзможност да извършва научноизследователска и научно-образователна дейност.

„Докторант“ е лице, което притежава образователно-квалификационна степен "магистър" и е в процес на придобиване на образователна и научна степен "доктор".

„Постдокторант“ е лице, което е придобило първа образователна и научна степен "доктор", но не повече от 8 години след придобиването и. В този период не се включва времето, през което лицето ползва отпуск поради бременност и раждане, отглеждане на дете или поради временна неработоспособност, продължила повече от 6 месеца без прекъсване, и е в обективна невъзможност да извършва научноизследователска и научно-образователна дейност.

„Непреодолима сила“, известна още като форсмажор (force majeure), е непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора, което прави изпълнението на договора обективно невъзможно докато трае това събитие.

„План за управление на проекта“ включва административно, финансово и научно управление на проекта, управление на риска и др., в който са посочени отговорници за отделните дейности и отделните работни пакети. При наличие на партньори, в плана се определя и начинът на взаимодействие и координация между партньорите.

„Фундаментални научни изследвания“ означава експериментална или теоретична работа, предприета основно с цел придобиване на нови знания за причините за явленията или наблюдаемите факти без очаквано пряко търговско приложение или използване.

„Свързани лица“ са:

- а) съпрузите, роднините по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен включително, и роднините по сватовство до трета степен включително, или във фактическо съжителство;
- б) лица в трудовоправни отношения;

- в) лицата, едното от които участва в управлението на дружеството на другото;
- г) съдружниците;
- д) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице, с изключение на институтите на Българската академия на науките и на Селскостопанската академия;
- е) лицата, които съвместно контролират пряко или косвено трето лице;
- ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото;
- з) лицата, едното от които е направило дарение в полза на другото;
- и) лицата, които имат съвместни научни публикации или съвместен проект, финансиран от Националния иновационен фонд през последните 5 години с ръководителя или с член на научния колектив на проекта.

„Отворена наука“ е трансфер на знания чрез осигуряване на достъп до научноизследователски данни и широко разпространение на резултатите от научните изследвания, за получаването на които е предоставено публично финансиране.

2. Финансови условия

2.1. Общ бюджет на конкурса

Прогнозният бюджет, който ще бъде предоставен от ФНИ на одобрените кандидати от България, минималният (ако е приложимо) и максималният размер на финансирането, както и етапите на финансиране са регламентирани в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма.

Публичното финансиране не трябва да надвишава 100 % от общия размер на допустимите разходи на проекта.

Финансирането на проекта е обвързано с изпълнението на включените в проекта дейности и със степента на достигане на заложените в проекта резултати.

Непризнатите разходи при финансовия одит се възстановяват на Фонда в срока на подаването на финансов и научен отчет и одитен доклад.

ВАЖНО: При незадоволителна оценка на окончателния отчет на проекта Изпълнителният съвет може да вземе решение за частично или пълно възстановяване на получените средства, включително и получените възнаграждения за работа по проекта.

Финансовите взаимоотношения между Фонд „Научни изследвания“ и базовата организация се уреждат на основа на административен договор между тях, както и на решения на Изпълнителния съвет на Фонда, след предложение на съответната постоянна научно-експертна комисия.

При липса на финансови възможности Фондът може да забави невиновно осигуряването на финансови средства за отделните етапи, за което уведомява писмено бенефициента. В такъв случай срокът за изпълнение на проекта се удължава автоматично със срока на забавянето.

3. Условия за допустимост

3.1. Допустими кандидати

3.1.1. Предварително условие за допустимост на проекта

Допустими са само проекти за програми ЕРА-НЕТ и други международни програми, в които Фондът участва.

3.1.2. Критерии за допустимост на кандидатите

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са български кандидати, които са:

- 1) акредитирани висши училища по чл. 85 ал. 1, т. 7 на ЗВО, които са акредитирани от НАОА да провеждат обучение по образователна и научна степен „доктор“;
- 2) научни организации по чл. 47, ал. 1 на ЗВО, които са акредитирани от НАОА да провеждат обучение по образователна и научна степен „доктор“;
- 3) научни организации по смисъла на & 1, т. 1, б „б“ от ДР на ЗННИИ, а именно юридическо лице, за което едновременно са налице следните условия: осъществява научноизследователска дейност, за която е отчело повече от половината си разходи през всяка една от последните три години, има научни публикации в индексирани и реферирани научни издания, назначени са на трудово правоотношение за извършване на научни изследвания най-малко 7 лица, които са придобили образователна и научна степен „доктор“.

Проверката по т. 1 и т. 2 се извършва в регистъра на НАОА, по т. 3 въз основа на представените документи от кандидатите.

Кандидатите по настоящата процедура трябва да са пряко отговорни за изпълнението на дейностите по проектното предложение, а не да действат в качеството на посредници и да извършват дейностите в проектното предложение от свое име и за своя сметка.

Научните изследвания, за които кандидатстват, не са им възложени от други организации и не ги осъществяват от името на други организации. Извършването на научни изследвания, възложени по силата на договор, не се считат за форма на ефективно сътрудничество, съгласно т.28 от Рамката.

Кандидатите по процедурата трябва да са субекти:

- осъществяващи научни изследвания; и
- чиито дейности са изцяло с нестопански характер или
- чиито дейности са със стопански и нестопански характер, но тези дейности са ясно разграничени и начинът им на организация позволява проследяване на приходите и разходите, свързани с тяхното изпълнение, вкл. чрез воденето на аналитична счетоводна отчетност. Когато кандидатът упражнява стопански и нестопански дейности, финансирането, разходите и приходите за всеки вид дейност се вземат предвид поотделно въз основа на последователно прилагани принципи за осчетоводяване на разходите, които могат да бъдат обективно оправдани.

Придобитите в резултат от финансирането по настоящата процедура активи ще бъдат използвани само за нестопански дейности и предоставеното финансиране няма да се използва за какъвто и да било вид стопански дейности, включително и следните:

- научни изследвания по договор с предприятия/отрасъл;
- консултантски или други услуги, предоставяни на предприятия/отрасъл;
- отдаване под наем на активите (инфраструктурата/оборудването).

За да бъдат одобрени за финансиране по настоящата процедура, кандидатите следва да докажат, че са юридическо лице, чиято цел е осъществяване на научни

изследвания и изследвания и да поемат неотменим ангажимент за широко разпространение на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и отворена наука, съгласно разпоредбата на чл.5, ал.2 от ЗННИИ.

ВАЖНО: Всяко обстоятелство по т. 3.1.2 подлежи на проверка и полученото неправомерно финансиране следва да бъде възстановено заедно със законната лихва. Одобрените за финансиране кандидати следва да декларират и гарантират посочените по-горе обстоятелства. Фонд „Научни изследвания“ извършва проверки за декларираните обстоятелства в хода на изпълнението на проекта и след приключването му до изтичане на амортизационния срок на закупените по проекта активи, ако има такива. Механизмът, по който ще се извършват периодичните проверки на декларираните обстоятелства е подробно описан във вътрешни правила, разписани от съответната ПНЕК. Проверките могат да бъдат както административни по представените счетоводни документи, така и проверки на място.

3.1.3. Критерии за недопустимост на кандидатите

Потенциалните български кандидати **не могат** да участват в конкурса за финансиране на проекти и да получат финансиране в случай че:

а) са обявени в несъстоятелност или са в ликвидация, тяхната дейност е поставена под съдебен надзор, сключили са споразумение с кредитори, преустановили са дейността си, обект са на производство, свързано с такива въпроси, или се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконови актове;

б) те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;

в) признати са за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионалната си дейност, доказани с всякакви средства, които Изпълнителният съвет на Фонда може да обоснове, включително с решения на Европейската комисия и на международни организации;

г) те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация, изпиране на пари или всякаква друга незаконна дейност, ако тази незаконна дейност накърнява финансовите интереси на Съюза;

д) умишлено са представили невярна информация с оглед получаване на финансиране по настоящата процедура или не са представили изискваната информация;

е) подадени от кандидати, които към датата на подаване на документите за кандидатстване имат невъзстановени суми към Фонд „Научни изследвания“ от предходни процедури и конкурси, което е доказано с влязло в сила съдебно решение преди датата на обявяване на конкурса;

ж) обект са на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисия, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с Общия пазар;

и) имат изискуеми публични задължения към НАП, Агенция „Митници“ и общините.

За да бъдат одобрени за финансиране по настоящата процедура, кандидатите следва да докажат, че са юридическо лице, чиято основна цел е осъществяване на фундаментални изследвания, индустриални изследвания и експериментални разработки и разпространението на техните резултати посредством преподаване, публикуване или трансфер на технологии. Посоченото следва да бъде доказано чрез представянето на следните документи при подаване на проектното предложение:

- Устав или учредителен акт, от който да е видна основната дейност, за която е регистрирано юридическото лице с нестопанска цел. Ако съответният документ е публикуван в Държавен вестник или може да бъде посочен достоверен източник на публична информация, документът не се прилага, а само се посочва източникът;

- Устройствен правилник или друг правилник за дейността, устав или други правила, уреждащи осъществяваните дейности и начина на финансирането им.

- В случай, че одобрен за финансиране кандидат осъществява дейности от икономически и неикономически характер, преди да сключи договора той следва да представи като доказателства, че тези два вида дейности (както и средствата и разходите за тях) могат да бъдат ясно разграничени, следните документи:

- Годишен финансов отчет на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа (вкл. годишен отчет за касовото изпълнение на бюджета, за кандидатите, които го съставят);

- Информационен източник, свързан с водената от кандидата стопанска отчетност, от който може да се проследи за кои дейности (стопански и нестопански) се използват съответните активи на кандидата;

- Годишна данъчна декларация с входящ номер от Националната агенция за приходите (НАП) на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа.

В случай, че кандидатите не докажат горното декларирано обстоятелство, с тях няма да бъде сключен договор. Ако една организация участва като базова организация с повече от едно проектно предложение, тя подава тези документи само в един екземпляр. Ако документите са подадени от организацията в рамките на друг конкурс на Фонда през настоящата година, те не се подават отново, а се посочва входящият номер, с който документите са подадени в Деловодството на Фонда.

В случай, че с кандидата бъде сключен договор, той ще поеме договорно задължение придобитото с финансирането по проекта оборудване да бъде използвано само за неикономическите дейности: образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси; осъществяване на независими изследователски и развойни дейности за повече знания и по-добро разбиране, включително изследователски и развойни дейности в сътрудничество с други, а също така и разпространение на резултатите от изследователската дейност, дейности за трансфер на технологии с вътрешен характер. Извършването на научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество.

ВАЖНО: Изискванията по точки (б), (в) и (г) се отнасят и за всички лица, които са

овластени да представляват кандидата. Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в точки от (а) до (ж), като попълнят Декларация - Приложение 2. Изискването по точка и) се установява по реда на чл.87, ал.11 от ДОПК – служебно направена справка от Фонд „Научни изследвания“.

3.2. Екип по проекта

За всяко проектно предложение кандидатът определя екип, който включва:

- 1) ръководител на проекта;
- 2) членове - учени, специалисти, докторанти и студенти;
- 3) технически персонал в зависимост от спецификата на проекта.

3.2.1. Изисквания към участниците в екипа по проекта

1) Ръководителят на проекта трябва да бъде учен, притежаващ образователната и научна степен „доктор“ или научната степен „доктор на науките“, с необходимата за успешното изпълнение на проекта научна компетентност, удостоверена чрез професионална автобиография, научни публикации, притежание на патенти (ако е приложимо) в съответната научна област. В общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма, могат да бъдат определени допълнителни изисквания за ръководителя.

1) Останалите участници са:

- учени и експерти с постижения в научната област на проектното предложение, което се потвърждава от приложена професионална биография и списък на научни публикации по темата на проекта или близки до нея;
- докторанти, пост-докторанти и млади учени, за които се прилага професионална биография и списък на научните публикации, ако има такива;
- студенти;
- технически персонал.

2) Ръководителят и членовете на научния колектив, притежаващи образователната и научна степен „доктор“ или научната степен „доктор на науките“, трябва да бъдат включени в базата данни на Фонда или да предоставят информация за включване в базата данни.

3) Не могат да бъдат участници в проекти лица, които като ръководители на проекти не са представили неоснователно в срок отчетите по договори от предходни конкурси на Фонд „Научни изследвания“ след 2017 г. или са били ръководители на проект, получил незадоволителна оценка през последните три години.

3.3. Критерии за недопустимост на проектните предложения

По настоящата процедура за конкурс са недопустими проектни предложения:

- включващи дейности, които вече са финансирани от други източници;
- които не включват научни изследвания по съвместен проект;
- които включват дейности, чието изпълнение е стартирало преди подписването на договора за финансиране на проекта по настоящата процедура.

Ако в хода на конкурса се установи, че еднакви дейности са включени в две или повече проектни предложения, и проектните предложения попадат в групата, предложена за финансиране, само проектното предложение, получило по-висока оценка може да бъде

финансирано.

3.4. Категории разходи, допустими за финансиране

Управлението на финансовите средства по проекта на българските участници се осъществява в съответствие с Правилника на Фонд „Научни изследвания“, в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма, и Указания, приети от Изпълнителния съвет.

При предоставяне на финансирането по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“, описани в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма. Бюджетът на проекта (съгласно финансовия план) представлява предварителна оценка на очакваните разходи и трябва да отговаря на стойността, посочена в проекта.

По време на оценката на проектните предложения е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Тези обстоятелства могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на временната научно- експертна комисия до кандидата, както и намаляване на бюджета на проектното предложение. Възможните изменения на бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на исканата сума по настоящата процедура.

3.5. Условия за допустимост на разходите

3.5.1. Общи условия за допустимост на разходите

За да бъдат **допустими разходите** по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да отговарят на следните условия:

- да са извършени от одобрен бенефициент (базова организация по проекта);
- да са целесъобразни и да са извършени за дейности, включени в проекта;
- да са финансово обосновани и законосъобразни в съответствие с националното законодателство;
- да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - публичност, прозрачност и реалистичност на предвидените разходи, съчетано с икономичност, ефективност и ефикасност;
- да са действително извършени в периода от влизането в сила на договора за предоставяне на финансирането до края на срока на изпълнението на проекта;
- да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента;
- да могат да се установят и проверят по вид и размер и да са проследими на базата на водената счетоводна отчетност;
- да бъдат подкрепени с оригинални разходо-оправдателни документи и документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;
- да не са финансирани от друг източник, включително по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, финансирана с публичен ресурс, включително ресурс на Европейския съюз.

3.5.2. Специфични допустими разходи

Специфичните приемливи разходи са посочени в общите правила за конкурса, обявен от съответната програма ЕРА-НЕТ.

3.5.3. Недопустими разходи

За недопустими по настоящата процедура за подбор на проектни предложения се считат следните видове разходи:

- разходи за дейности, извършени преди датата на влизане в сила на договора за финансиране по настоящата процедура;
- разходи, които вече са финансирани или подлежат на потвърдено и осигурено финансиране от други източници;
- разходи за закупуване на активи и/или осъществяване на дейности, които не са пряко свързани с проектното предложение и предвидените в него фундаментални научни изследвания ;
- разходи за данъци, вкл. възстановим данък върху добавената стойност;
- разходи за глоби, санкции и неустойки, възникнали в хода на изпълнение на договора;
- разходи за консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение;
- разходи, поставени в зависимост от използване на местни за сметка на вносни стоки;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите разходи по процедурата за съответната държава.

3.6. Приложим режим на държавни помощи

Дейностите, финансирани по настоящата процедура, излизат извън обхвата на чл. 107 от Договора за Функциониране на Европейския Съюз в съответствие с чл. 2.1.1. «Публично финансиране на неикономически дейности» от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации.

3.7. Срок за изпълнение на проекта

Срокът за изпълнение на одобрените проекти е определен в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма.

За начална дата на проекта се счита датата на подписване на административния договор за финансиране.

4. Общи правила за изпълнение на проектите и контрол върху разходването на средствата

4.1. Отчитане на проекта

Бенефициентите трябва да водят точна и редовна документация по проекта. Бенефициентите са задължени да поддържат аналитична счетоводна отчетност и документация за допустимите разходи по проекта за използването на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора.

Ръководителят на проекта се задължава да представи на Фонда Отчет по проекта до 30 дни, считано от датата на приключване на всеки етап и на целия проекта. Редът за отчитане и оценка на изпълнението на научната програма на проекта се определя в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма.

4.2. Техническо изпълнение на проектите

Предоставените средства се изразходват целево и законосъобразно за изпълнение на дейностите по проекта, подробно описани в Работната програма. Изпълнителят не може да променя или отменя дейности по Работната програма, освен промени по реда,

предвиден в Правилника на Фонд „Научни изследвания“. Изпълнителят не може да отклонява средства от утвърдения Финансов план за изпълнението на други дейности или задачи извън Работната програма. Преразпределение между перата на финансовия план може да бъде направено само по реда, предвиден в Правилника на Фонд „Научни изследвания“.

Ако разходите за персонал са допустим разход по проекта, за отчитане на натовареността на екипа в работата по проекта, бенефициентът въвежда система, позволяваща точното определяне на времето, за което членовете на екипа са ангажирани в работа по конкретния научноизследователски проект.

Разходите за дълготрайни материални активи, включително апаратура, инструменти и оборудване, както и допълнително оборудване за налична апаратура, и разходи за дълготрайни нематериални активи (софтуер и информационни продукти), водещи до признаване на актив, са приемливи разходи за проекта в пълен размер доколкото закупените активи са необходими за осъществяване на фундаменталните научни изследвания. При обосновката на разходите трябва да са посочени индикативни цени за планираните за закупуване активи. Придобитите активи могат да бъдат използвани след проекта само за целите на нестопанската дейност на организацията и в съответствие с т. 20 от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Това обстоятелство ще бъде обект на периодични проверки от страна на Фонда. Механизмът, по който ще се извършват периодичните проверки на декларираните обстоятелства, е описан във вътрешни правила за анализ, контрол и оценка на изпълнението на финансираните от Фонда проекти съгласно чл. 76, ал. 1 от Правилника на Фонда. Проверките могат да бъдат както административни по представените счетоводни документи, така и проверки на място, и се извършват за целия период на тяхната амортизация.

Бенефициентът носи отговорност за съхраняването и експлоатацията на оборудването и активите, необходими за изпълнението на проекта, с грижата на добър стопанин. Той се задължава да:

- създаде необходимите условия - организационни, материални, кадрови, сервиз, консумативи и други, осигуряващи нормална експлоатация на апаратурата;
- осигури достъп до специализираната апаратура на организациите, участници в проекта;
- води регулярно дневник за натоварването и експлоатацията на закупеното оборудване;
- осигури свободен достъп до активите по проекта на външни физически и юридически лица при фиксирани условия за експлоатация с нестопанска цел, за което Фондът се уведомява писмено.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити от бенефициентите изцяло или частично с предоставеното от фонд „Научни изследвания“ финансиране, не могат да бъдат прехвърляни в собственост на трети лица по време на изпълнението на проекта и в срок до 3 години след неговото завършване.

Резултатите, които не пораждат права на интелектуална собственост, трябва да бъдат широко разпространени.

Финансово изпълнение на проектите и плащане

Максималният размер на финансирането на проекта се определя в договора за финансиране. Фиксираният в договора размер на финансирането се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният в договора максимален размер на финансирането е окончателен, но действителният размер на подлежащата на изплащане сума се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

Финансирането на проекта е обвързано с изпълнение на включените в проекта дейности и със степента на достигане на заложените в проекта резултати.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност) могат да бъдат представени за плащане само веднъж - т.е. разходите, за които е поискано финансирането, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници. За „Разходите за обслужване на проекта от базовата организация“, чиито размер е определен в общите правила за конкурса, обявен от съответната международна програма, не се изискват разходно-оправдателни документи. Необходимите разходно-оправдателни документи за отделните групи допустими разходи, както и начините за водене на счетоводната документация по проектите и за финансовото им отчитане, ще бъдат определени в Указания, приети от Изпълнителния съвет, които ще бъдат предоставени на бенефициентите при подписване на договора за финансиране.

Българският бенефициентът е задължен да поддържа отделна аналитична сметка/подсметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора.

Отнасянето на разход по проекта към определена група преки или непреки разходи се извършва в съответствие с Правилата за допустимите разходи за различни видове конкурси и указания за изразходване и отчитане на средствата, предоставени от Фонд „Научни изследвания“.

В съответствие с Указание № НФ-5/28.07.2014 г. на министъра на финансите относно третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. „Възстановимият данък добавена стойност“ е недопустим разход за финансиране от Фонда.

Вземанията по невъзстановени суми по проекта са публични държавни вземания и се установяват с акт за установяване на публично вземане, издаден от управителя на Фонд „Научни изследвания“ по реда на АПК, съгласно чл. 44 от ЗННИИ.

4.3. Окончателен размер на финансирането

Окончателният размер на финансирането от страна на Фонд „Научни изследвания“ се определя на базата на Договора за финансиране на проекта, както и на решения на Изпълнителния съвет на Фонда.

Всеки български бенефициент е длъжен в срока за представяне на научен и финансов отчет и финансов одит да възстанови на Фонда всички неизразходвани след приключването на изпълнението на проекта средства, както и изразходваните средства в

нарушение на тези Насоки и на Договора за финансиране.

В случай на незадоволителна оценка на изпълнението на целия проект Изпълнителният съвет взема решение за прекратяване на договора, което може да включва частично или пълно възстановяване на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора.

4.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за финансиране се извършва чрез сключване на анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните.

Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора, и равното третиране на бенефициентите.

Промяна на ръководителя на проекта се допуска само в случаите, когато е престанал да отговаря на предварително обявените изисквания за настоящия конкурс или не е в състояние да изпълнява своите задължения по проекта. Промяната се прави с анекс към договора след решение на ИС на Фонда. Ученият, предложен за нов ръководител, трябва да е бил член на научния колектив при подаване на проектното предложение и да отговаря на условията за ръководител на проект за настоящия конкурс.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на финансирането по договора или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има нормативно определен размер.

4.5. Наблюдение на изпълнението на проектите

Постоянните научно-експертни комисии на Фонда осъществяват постоянен анализ и мониторинг на финансираните научноизследователски проекти и на направените разходи по изпълнението на проектите.

Фонд „Научни изследвания“ има право да извършва проверки за изпълнението на административните, финансовите, техническите и други организационни аспекти на проектите, както и за спазване на условията по чл. 2.1.1 от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Проверките могат да бъдат както административни - проверка на разходно- оправдателни и други документи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложили по проекта. Проверките на място се извършват след предварително уведомяване от страна на фонд „Научни изследвания“ и съгласуване на датите и програмата на посещението с проверяваното лице или организация. В случай на констатация за неизпълнение, Фонд „Научни изследвания“ си запазва правото едностранно да прекрати договора.

5. Указания за начина на кандидатстване и срок за подаване на документите

5.1. Подаване на проектните предложения

Проектните предложения се представят по електронен път към Фонд „Научни изследвания“ в електронен формат чрез **Информационната система за управление и наблюдение на средства от ЕС в България 2020 (ИСУН2020)** на следния адрес:

<https://eumis2020.government.bg/>

Формулярите и декларациите следва да са подписани или с електронни подписи,

или подписани и сканирани. При електронното подаване всички документи трябва да бъдат подадени в съответните позиции на формата за електронно подаване на проектните предложения. Крайното подаване се извършва чрез използване на електронен подпис **от ръководителя на базовата организация.**

5.2. Документи за кандидатстване

Административно описание на проектното предложение:

- Част 1 на **Документите за кандидатстване на български език;**
- Част 1 на **Документите за кандидатстване на английски език.**

Към описанието се включват професионални биографии на ръководителя и на членовете на научния колектив от българска страна (по приложена форма) и на ръководителите на колективите от партньорските държави (свободен текст само на английски език).

- **Приложение 1:** Декларация във връзка с т. 3.1.2.
- **Приложение 2:** Декларация във връзка с т. 3.1.3.

Ако една организация подава повече от едно проектно предложение като базова организация, в Деловодството на Фонда се подава един официален екземпляр от Приложение 1 и 2 на хартиен носител, а към всяко проектно предложение се представя входящия номер на документа.

- **Проект на бюджет за пълния срок на изпълнение на проекта** (по образец)
- **Работна програма за пълния срок на изпълнение на проекта** (в свободен формат)
- **Писмо от водещия партньор с потвърждение за включване на българската организация в съответния консорциум** (в свободен формат). Ако координатор е българският участник, това се посочва в документите.

При планиране на дейностите да се посочат за всеки от етапите публикации по вид и брой, включително индексирани/реферирани в световните бази данни, съгласно чл.82 от ПФНИ. Трябва задължително да се предвижда за всеки етап от проекта поне една приета за печат или излязла от печат научна публикация в списание с импакт фактор или импакт ранг, а за проекти в областта на обществените и хуманитарните науки – публикация в реферирано и индексирано списание, или рецензирана студия, или част от монография.

Неразделна част от тези Насоки са всички образци на документи и формуляри, които се попълват от кандидата.

След одобряването на проекта и преди подписването на Договора за финансиране на проекта всеки одобрен кандидат (базова организация) подписва **Декларация по образец в четири раздела:**

Раздел А - разграничаване на неикономическата от икономическата дейност на кандидата;

Раздел Б - за потвърждаване, че финансирането по настоящата процедура е единствено в подкрепа на фундаментални научни изследвания;

Раздел В - за потвърждаване на задължението, че придобитото с финансирането по проекта оборудване ще бъде използвано само за неикономическите дейности: образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси; осъществяване на независими изследователски и развойни дейности за повече знания и по-добро разбиране,

включително изследователски и развойни дейности в сътрудничество с други, както и разпространение на резултатите от изследователската дейност, дейности за трансфер на технологии с вътрешен характер. Извършването на научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество;

Раздел Г - за съгласие за осигуряване на достъп и предоставяне на информация на администратора и компетентните органи, необходими в хода на изпълнение и отчитане на проекта, както и във връзка с други съотносими към процедурата обстоятелства.

6. Методика за оценка и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти

Оценката на проектните предложения включва следните етапи:

1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост;
2. Етап 2: Научна оценка.

6.1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост

Проверката за административно съответствие и допустимост се извършва от временна научно-експертна комисия на Фонда.

Проверката за административно съответствие и допустимост на проектните предложения по процедурата, ще включва следните критерии:

Критерии за административно съответствие и допустимост

Критерии	Съответствие
1. Наличие на проектно предложение, включващо административно описание на проекта на български и английски език, както и всички приложения,	
2. Съответствие на проектното предложение с изискванията по отношение на срока за подаване на документите	
3. Съответствие на проектното предложение с изискванията по отношение на заявената сума за финансиране на проекта	
4. Съответствие на проектното предложение с изискванията по отношение на допустимост на базовата организация по изискванията, посочени в т. 3.1.2 и 3.1.3, включително за условията по чл. 2.1.1. на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации	
5. Съответствие на проектното предложение с изискванията по отношение на изискванията към ръководителя на научния колектив, посочени по-горе	
6. Съответствие на проектното предложение с изискванията по отношение на изискванията към членове на научния колектив, посочени по-горе	
7. Съответствие на административното описание с приложената форма	
8. Определяне на проектното предложение като излизащо извън обхвата на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации на основата на представените документи	

При установяване на наличие на неверни данни в проектното предложение или

приложенията към него проектното предложение не се допуска до научна оценка.

След изтичане на срока за подаване на проектните предложения за конкурса, управителят на Фонда уведомява ръководителите на научни колективи, чиито проектни предложения не отговарят на едно или повече от изискванията. Несъответствията могат да бъдат отстранени в срок до 7 работни дни след уведомяването.

Кандидат, който не отстрани допуснатото несъответствие в определения срок или не отговаря на някой от изброени критерии за административно съответствие, се изключва от втория етап на оценката и проектното предложение не се разглежда в рамките на конкретната конкурсна процедура.

В резултат на проверката за административно съответствие и допустимост временната научно-експертна комисия изготвя протокол, който съдържа:

1. списък на научноизследователските проекти, допуснати до оценяване;
2. списък на научноизследователските проекти, които не са допуснати до оценяване, и основанията и мотивите за недопускането им.

Кандидатите се уведомяват писмено за резултатите от допускането не по-късно от 7 дни от изготвянето на протокола. В уведомлението за недопускане до оценяване се посочват основанията и мотивите за това.

Само проектни предложения, преминали успешно проверката за административно съответствие и допустимост, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

Проектни предложения могат да бъдат отстранени въз основа на административно несъответствие и от оценяващия орган на международната програма, ако не отговарят на едно или повече от изискванията за допустимост, посочени условията на съответната програма.

6.2. Етап 2: Научна оценка

Научната оценка на проектните предложения се осъществява по процедура и критерии, определени в общите правила на конкурса, обявен от съответната международна програма.

Изпълнителният съвет в съответствие с Правилника на фонд „Научни изследвания“ разглежда класираните международни проекти и взема решение за сключване на договори за финансиране на българските колективи.

Решението на Изпълнителния съвет и списък на одобрените за финансиране проекти се публикуват на интернет страницата на Фонда.